

Kommentarer på preliminära ramar

Utbildningsnämnden

Innehållsförteckning

1 Kommentarer.....	3

1 Kommentarer

Bakgrund

Nämnderna har fått möjlighet att kommentera ramarna för 2023 mot bakgrund av 2022 års kommunplan senast 31 maj 2022. Innevarande års kommunplan och de uppföljningar respektive nämnd själva upprättat utgör underlagsmaterial. I beslutad kommunplan för innevarande år finns en utblick för de närmast kommande åren både för mål och ekonomiska ramar.

Under verksamhetsdialogen den 1 juni är syftet att skapa en uppdaterad bild av kommunkoncernen. Verksamhetsdialogen ska skapa insikt i allas verksamheter.

En ny grundkalkyl uppdaterad med nya ekonomiska grundförutsättningar om skatteprognos, volymer med mera tas fram under september. Därefter upprättar kommunstyrelsen förslag till budget för 2023 i enlighet med lagkravet att intäkterna överstiger kostnaderna och att skattesatsen och anslagen till nämnderna anges. Kommunplanen antas i kommunfullmäktige i november.

Yttrande från Utbildningsnämnden

Trots att de ekonomiska förutsättningarna för nämnderna i princip redan är lagda ges nämnderna en möjlighet att ytterligare utveckla och beskriva möjliga handlingsvägar för att nå en ekonomi i balans.

Finns ändrade förutsättningar för nämnden jämfört med kommunplan 2022-2025 som påverkar verksamheten på kort eller lång sikt – till exempel avseende lagstiftning, nya trender, volymer med mera kan även detta belysas.

Syftet med att lämna kommentarer på ramar är att beskriva hur nämnden tar sig an sitt uppdrag inför 2023.

Ekonomiska förutsättningar

Utbildningsnämnden ram i enlighet med Kommunplan med årsbudget 2022 och utblick 2023-2025.

Nämndens ram

Utbildningsnämnden	Budget	Plan	Plan	Plan
mnkr	2022	2023	2024	2025
Kommunbidrag	2 590,1	2 622,6	2 649,6	2 696,5
Investeringsram*	485,0	381,4	506,1	315,1
*varav via Kommunala fastighetsbolag	448,1	338,3	468,5	288,0

Uppräkningen i Kommunplan med årsbudget 2022 motsvarar ca 1,3 procent inför 2023. Nivån på kostnadsökningarna beräknas bli högre än tidigare.

Det är ovanligt stora förändringar och risker i tillgång på vissa varor och därmed ökade priser. Regeringen ser en försvagning i konjunktur och stigande inflation under 2022. Inflationen är redan nu på våren hög samtidigt som Riksbanken har höjt räntan och aviserar ytterligare räntehöjningar. Regeringen ser dock en stabilisering mot högkonjunktur/normalkonjunktur, med stigande sysselsättningsgrad och offentligt sparande från och med 2023. På lång sikt ser vi fortfarande utmaningar kring kompetensförsörjningen och välfärdens finansiering samt ytterligare behov som tar resurser, som hållbarhet, säkerhet, ökat välstånd, digitalisering och ökad tillgänglighet.

Utbildningsnämnden arbetar kontinuerligt med att utforma åtgärder och effektiviseringar för att ha en ekonomi i balans och samtidigt ha en hög kvalitet i våra verksamheter. Kontinuerligt arbete sker med att se över effektiviteten i olika processer och därmed behovet av central och lokal administration. En viktig utgångspunkt i det arbetet är att effekterna inte bör leda till ökad administration för skollärdare och lärare. I verksamheten finns alltid uppmaningen att ständigt

utveckla och förbättra organisationen, att tänka effektivitet ekonomiskt och ur ett hållbarhetsperspektiv.

Lokaleffektivitet ska alltid eftersträvas. När förskolor och skolor ska renoveras, byggas ut eller på andra sätt förändras, ska utgångspunkten vara att stärka förutsättningarna för likvärdighet och lärande samt förstärka lokaleffektiviteten.

Det behöver finnas en medvetenhet om att ekonomiska förutsättningar med korta ledtider kan försvåra information och kommunikation om effekter, särskilt vid sena förändringar av budgetförutsättningar.

Förändrade förutsättningar i förhållande till Kommunplan 2022

Effekter av pandemin på barns och elevers lärande är svåra att förutse. Alla skolor har beskrivit att pandemins påverkan blivit mer synlig. Distans- och fjärrundervisning under långa perioder i både grund- och gymnasieskola, sjukfrånvaron för elever och lärare samt bristen på vikarier har påverkat förutsättningarna för eleverna att tillgodogöra sig kunskaperna. Utbildning Gävle ser med oro också tydliga tendenser att den ökade frånvaron under pandemin delvis består och att det därför behövs ett extra fokus kring arbetet med att främja barns och elevers närvaro.

Bedömningen i Gävle, men även nationellt och internationellt, är att det behövs insatser under längre tid för att kompensera bortfall i kunskaper/lärande, till exempel i form av läxhjälp och lovskolor samt ökade resurser för stöd till eleverna. Utbildning Gävle räknar med att behöva ha extra insatser under kommande år, till exempel genom mer tid till eleverna (utökad undervisningstid, utökade lovskolor, utökad läxhjälp) men också genom särskilda insatser riktade mot enskilda elever eller elevgrupper. Utbildningsnämnden bör även fortsatt få ett tydligt uppdrag om att stärka undervisningen och fokuseras på barns och elevers lärande och måluppfyllelse. Fokuset för utbildningsnämnden bör fortsatt vara att kraftigt förbättra resultaten. Kontinuiteten i de utvecklingsarbeten som pågår är viktiga förutsättningar för att lyckas med uppdraget.

För att ytterligare stärka det förebyggande arbetet har Utbildning Gävle och Valfärd Gävle tillsammans med Region Gävleborg inom ramen för *God och nära vård* identifierat flera gemensamma områden för utveckling av bland annat etablerande av en ny Familjecentral med utökad uppdrag för *Tidigt samordnade insatser (TSI)* där målgruppen på sikt ska vara ett 0-17 års perspektiv. Stygruppen för Nätverk Valfärd (OUN, OSN, OON, OAFN, OHSN) har gett i uppdrag att påbörja arbetet med att projektera för att verksamheten ska komma igång under våren 2023. Under de inledande åren kommer viss förstärkning vara nödvändig men på sikt kommer arbetet leda till minskade kostnader.

Den nya befolkningsprognosen som har tagits fram under våren 2021 visar på ganska stora förändringar för Utbildning Gävles verksamheter, framför allt förskolan. Ökningen av antal elever blir inte lika kraftig som enligt tidigare prognoser. I förskolan ser vi en liten minskning under några år, därefter en långsammare ökning. I det preliminära prognosarbetet våren 2022 förstärks trenden samtidigt som bostadsbyggandet också förväntas bromsa in. En ny fristående skola för förskoleklass till årskurs 9 har fått tillstånd att starta hösten 2022. Den kommer dock inte att starta till hösten, men tillståndet gäller även 2023. En fristående gymnasieskola har ansökt om tillstånd att starta hösten 2023. Programstruktur och antal platser kan komma att påverka kommunala och fristående skolor. Gavlefastigheter har tillsammans med Utbildning Gävle analyserat behoven och föreslagit ändringar av den kort- och långsiktiga lokalförsörjningen.

Arbetet med befolkningsprognoser behöver fortsätta utvecklas eftersom det är avgörande för den långsiktiga planeringen, förstärkningar av funktionen kan behövas. Likt många andra kommuner bör vi arbeta med scenarior och därtill hörande effekter, exempelvis min-, medel- och maxscenarior, mer riktade prognoser. Det gör oss bättre förberedda på förändringar i en ovisst framtid, annars finns en risk att pendeln i prognostänkandet slår för hårt och för snabbt utifrån förändringar i omvärlden.

Det råder en viss osäkerhet kring statsbidragen redan under 2022 och framöver. Bland annat sker en växling från riktade till generella statsbidrag. Det positivt och efterfrågat, men påverkar storleken på statsbidraget under en period. Skolverket har också en ambition att minska antalet statsbidrag genom att föra ihop statsbidrag. Exempel är "Kvalitetshöjande åtgärder inom

förskolan", där tidigare statsbidrag för minskade barngrupper och kvalitetssäkrande åtgärder slagits ihop. Ett annat exempel är lärarlönelyftet som går in i "Likvärdig skola". I båda dessa påverkas olika skolformer, till exempel ingår inte längre fritidshemmet i kvalitetshöjande åtgärder, gymnasieskolan ingår inte i Likvärdig skola. Det innebär att fördelningen mellan skolformerna behöver ses över och att nämnden behöver bevaka de generella statsbidragen som kommer till kommunen. Någon form av gemensam beredning för att hantera effekterna av de förändrade statsbidragen är önskvärd.

Det finns fortsatt en kompetensförsörjningsutmaning för nämndens verksamheter. En kompetensförsörjningsplan har tagits fram, med fakta, analyser och åtgärder. Aktiviteter pågår utifrån kommunfullmäktiges uppdrag. Nämnden har avsatt medel under tre år för att stimulera användningen av kompletterande kompetenser inom skolan.